

המציינות היהודית

כב שבת - ח אדר תשס"ו • דו ירחון של ועד הקהילות היהודיות מרומניה

"הבאתי לך שלגיות * / שילחשו לך..."

8 במרס 2006
חגיגות ליום
האישה

כיצד נביע את תודתנו לכל אלו שחוגגים להן ביום הזה בקהילותינו, האלמוניות והמפורסמות גם יחד, אלו אשר בלעדיהן היו חיינו הרבה יותר דלים? כיצד נעלה חינך על פניהן של אלו אשר אתנו ובתוכנו? כיצד נגיש פרחים לאלו האצורות לאורך השנים בלבבנו?

בכל פעם שחל ה 8 במרס, כמו בכל יום אביב, כאשר מגישים "מרצישור"***, שי מסורתי של חודש מרס, לחברותינו לחיים, אנו מגישים את אותו השי, במילים, גם לקוראות עיתוננו. על שהן תורמות לנו בשקט, יום אחרי יום, את השלווה הנחוצה כל-כך לשיווי המשקל הנפשי, את ההרמוניה הפנימית שכה נחוצה לנו בעולם האחוז זעזועים חברתיים, המוכה מהלומות מכל המינים, עולם שבו עולים לכותרות המגה-טרור ושליטת הערבים. לחיים, הגבירות והעלמות! ברכות לכל הפעילות, בכל שטחי "החיים" של הפדרציה והקהילות שלנו, שכן, אפילו במבט חטוף לעבר המזכירות, השירותים, המחלקות של איחוד הקהילות היהודיות ברומניה, אנו מגלים שלמעלה מ 60% מבין "מועסקים" הן - "מועסקות". לחיים, לשנים ארוכות, טובות ויפות, (כפי שאתן נראות בתצלומים הכי יפים!) אנו מאחלים לכן הגשמת משאלותיכן! את השמחות המגיעות לכן! את השלום המיוחל שיבוא בהשראתכן. אנו מאחלים לכן שלעולם לא ישכחו אתכן, שתירשמו בנפשותינו ובספר החיים, שתחיו חיים מלאים, שתשמרו את יפי-הרוח שלכן, ושנאחזו נהיה מודעים לכך שתמיד יש עדיין מה לעשות בעבור כל אחד מאתנו, מדור לדור.

* ghiocei - פרחי האביב הראשונים. ציטוט מתוך שיר עממי רומני.
** mărțișor - שי שמגישים בחודש מרס.

בציפייה לחג פורים

לחג היהודי הגדול, פורים, מצפים בשמחה כל אנשי הקהילות בארצנו, ללא הבדל גיל. הרב הראשי מנחם הכהן מסביר במסר המסורתי שלו את הרקע לשמחתנו בחג פורים.

"מגילת אסתר - אומר כבודו - חושפת את השינוי שחל באסתר, מצילת העם היהודי. בהתחלה היא בגדר 'יצור טהור ותמים', אשר בהגיעה לחצר אחשוורוש, לא הגידה אסתר את עמה ואת מולדתה' אלא, שלאחר מכן, לנוכח האיומים לעבר קיומו של העם שלה היא עוברת שינוי שלא יאומן. ברגע שהמצב מחייב מתגלה אסתר כבעלת תכונות של אישיות מדינית מרשימה, אשר בחוכמה, בטקט, בהתנהלות דיפלומטית, גוברת בעימות עם המומחה לתככים בחצר המלכות - המן. היא יודעת למשוך את הכול-יכול הקיסרי הערמומי המתכנן את השמדת העם היהודי, לתוך מרוץ המכוון לעורר את זעמו של אחשוורוש ולשים קץ להעדפת המן, עד כדי מתן גזר הדין הקטלני. אסתר, אשר נראתה

כמחוסרת הרגשת של השתייכות לאומית, מפגינה לפתע הזדהות עמוקה, מתגלה כאישיות מיוחדת במינה, גאה בהשתייכותה לעם שייחודו באמונה באל אחד...". אסתר, מוסבר במסר הרב הראשי, מתגברת על המורא מפני המוות ומתייצבת לפני אחשוורוש "על-מנת להנחיל לו את הידע על ערכי עמה ומסורתו, לעמוד על זכויותיו, לדרוש, ללחוץ ואפילו לחייבו להעניק ליהודים את הזכות להגנה עצמית". מסקנת המסר של הרב הראשי מדברת בעד עצמה: "כך פעלה אסתר בימים ההם כאשר הצילה את עמה מכליון וכך צריך לפעול כל יהודי בזמן הזה, מי פחות ומי יותר, כל הרואה את עצמו כממשיך דרכה של אסתר באומץ, בכבוד עצמי ובהשתייכות מתוך הזדהות".

בכל קהילות ארצנו נערכות הכנות גדולות לקראת פורים. מוזיקה, ריקודים, הצגות, רגעים שמחים, תוכניות עשירות יותר או צנועות יותר, על פי האפשרויות והיכולות של כל אחד, הכנות שישמחו את המשתתפים בחג הזה. בבוקרשט, בראיון לעיתוננו, חולק איתנו הארי אליעד הבלתי נלאה, מנהל התיאטרון היהודי הממלכתי ו"אביהן" של 31 הצגות פורים, את "המתכון הבטוח" לתוכנית מוצלחת: "אל תהרוג את בדיחות הדעת, אל תגנוב את הקומדיה, אל תחמוד נוסח שאינו שלך, אל תתחבא (יתר על המידה), מאחורי המסכה, אל תישבע לשווא בשמות הקדושים דעדה, פרופטה ומזרחי".

מוזיאון מוקדש לזכר קורבנות הטרגדיה של האונייה "סטרומה" הוקם בבאר שבע

דן מזרחי בן 80

ידידים, מבקרי מוזיקה, חברים בפדרציה והנהלתה, חגגו במרכז התרבות הקהילתי מלאת 80 שנות חיים לפסנתרן, המלחין והפרופסור דן מזרחי, הזדמנות שבה גם הושק ספר זיכרונותיו "כך זה היה...".

הדוברים, רבים במניין, ביניהם יו"ר הפדרציה ד"ר אורל ויינר, הסופר שטפן יורש שערך את הספר, מבקרי המוזיקה עדה ברומארו, פטרה קודריאנו וגריגורה קונסטנטנסקו ואחרים, הביעו הערכתם על רעננות הזיכרונות. הם ציינו את הנוכחות של שורת אישים ארוכה בין דפי הספר - בני משפחה, עמיתים, ידידים מהארץ ומחו"ל, שותפים לתא הכלא ולמחנות העבודה בשלוש השנים שעברו על מזרחי בבתי סוהר קומוניסטיים. כל אחד מהדוברים התייחס כמו במשיכות קולמוס לחיי המלחין, על העליות והמורדות, על אכזבות, אבל גם על הרבה הרבה שאיפות שהגשים.

דן מזרחי היה גם חתן האירוע שנערך באולם ה Ateneul Român, קונצרט בהשתתפות תלמידיו לשעבר, שביצעו רבות מיצירותיו של בעל השמחה. באירוע החגיגי לכבוד האיש השתתפה גם כבוד שגרירת ישראל ברומניה, ד"ר רודיקה גורדון ראדיאן.

המוזיאון היחיד בעולם המוקדש לזכר קורבנות הטרגדיה של האונייה "סטרומה" - שירדה למצולות הים השחור בחודש מרס 1942 וממנה שרד רק ניצול אחד - הוקם בבאר שבע, במתחם בית הכנסת הנושא את אותו שם. הדבר מתואר בראיון שנערך בעיתון הישראלי "Ultima oră" עם אינג' ברוך טרקטין, סגן יו"ר הוועדה היוזמת, בה השתתפו אישים חשובים מחיי הציבור והתרבות בישראל. יו"ר המוזיאון הוא אריה רייטר וכנשיא כבוד מכהן הרב הגדול פרופ' ד"ר אלכסנדר שפרן.

המרווייין תיאר בפירוט את המוזיאון, המזכיר מבנה של אונייה, עם מדרגות דמויות גלגלי הצלה, קירות לבנים ואורות כחולים המדמיינים את גלי הים. בכניסה לאולם מוצגים לוחות עם נתונים על חיי היהודים ברומניה ותולדותיהן של אוניות נוספות (כגון "מפקורה" ו"פאטריה") שטבעו בדרכן לארץ ישראל. כמו-כן מוצג לוח בצורת אונייה ועליו חרוטים שמותיהם של כל אחד מתוך 769 המעפילים, כאשר ליד כל שם דולק נר תמיד. באולם המוזיאון מוצגים תצלומיהם של רבים מבין נספי "סטרומה". הקמת המוזיאון היא בעלת חשיבות רבה, כך מעריך אינג' ברוך טרקטין, מאחר שהדורות הצעירים אינם יודעים דבר על טרגדיה זו.

בדפים אחרים של עיתוננו תוכלו לקרוא על:

- פורים 5766 • "חשיבה מחודשת על העבר היא אחת ממחויבויות ההווה" (מובאות מראיון עם יון יאנושי שערך יולנדה מלמען) • היהודים בעולם
- ישראל 2006, פירות מגנו של ראובן רובין
- במלאת שלוש שנים לפטירתו של דומיטרו סולומון ז"ל • אזכור: אלכסנדר סבר בן 85 • היימן טיקטין - 70 שנה להליכתו מאיתנו • המדור "Teleobiectiv" • מכתבים למערכת
- המדור "Meridiane" מחיי הקהילה

במדור "יודאיקה" מציג עיתוננו שני אישים חשובים בתולדות היהדות: רבי עקיבא ורש"י. רבי עקיבא מת מות גיבורים בשנת 135 לספירה, כאשר נרצח על ידי הרומאים בעקבות מרד בר כוכבא. בהיותו בגיל מבוגר הוא למד יחד עם בנו את מרכיבי המסורת היהודית. בשלהי המאה הראשונה לספירה הקים את בית המדרש הגבוה הראשון בבני ברק והגן על היהודים כנגד דומיציאן הקיסר. הוא היה גם זה שזים את מעבר התורה שבעל פה ללשון כתובה. רבי עקיבא נחשב כגדול המיסטיקנים ביהדות ומשייכים לו את האמרה "ואהבת לרעך כמוך" שגם הנוצרים אימצו. רש"י (רבי שלמה בן יצחק) היה חשוב מפרשי התורה והתלמוד. הוא נולד בעיר הצרפתית טרוא וחי בין השנים 1105-1040. רש"י ייסד ישיבה בוורמס ובית הכנסת בעיר הזאת נקרא על שמו. הוא היה בעל השכלה רחבה, שלט בשפות וניהל שיחות עם הנודעים במלומדי התקופה. פירש את התנ"ך ואת התלמוד וכתב עשרות "סליחות". מרטין לותר שאב השראה מיצירות רש"י ואילו במאה ה 20 ציטט אותו גרשון שולם כגדול המלומדים.

שני אישי מופת בתולדות היהדות: רבי עקיבא ורש"י